

Prof. Jurga Bernatoniene pagerbta nacionaliniu „Lietuvos garbės“ apdovanojimu

„Neurologijos pavasaris“ atnešė šilumą į Kauną, o ekspertai – nervų ir raumenų ligų srities naujienų

Penktadienį, kovo 7 dieną, Kaune vyko nervų ir raumenų ligų aktualijoms skirta konferencija „Neurologijos pavasaris Kaune 2025: nervai ir raumenys“. Beveik dviejų šimtų susidomėjusių sulaukęs renginys pasižymėjo lektorių komandos daugiadalykiškumu (jie atstovavo devynioms skirtingoms specialybėms) ir įvairiapusiškais pranešimais.

Milda Dambrauskienė
Gdytoja vaikų neurologė

Kauno klinikų Nervų ir raumenų ligų centro vadovė, LSMU MA Neurologijos klinikos doktorantė, gydytoja neurologė Evelina Grušauskienė priminė naujausius uždegiminių neuropatijų diagnostikos kriterijus, atkreipė dėmesį į jų diferencinę diagnostiką ir gydymo ypatumus.

LSMU Imunologijos ir alergologijos klinikos docentė dr. Edita Gasiūnienė apžvelgė miastenijos atveju organizme vykstančius autoimuninius procesus ir paaiškino, koku mechanizmu gali padėti skirtingi imunosupresiniai preparatai.

»2

»3

LSMU atstovės vizitas Konketikuto universitete

»6

Pristatytas HBSC tyrimo rezultatų leidinys

»7

NATO karių parama Kauno klinikų Vaikų ligų klinikai

»4

Prof. Jurga Bernatoniene pagerbta nacionaliniu „Lietuvos garbės“ apdovanojimu

1» Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) vardas vėl skamba garbingiausiuose šalies renginiuose. Kovo 11-ąją, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, nacionalinis „Lietuvos garbės“ apdovanojimas įteiktas LSMU Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros vedėjai profesorei Jurgai Bernatonienei.

Profesorė pagerbta kaip mokslininkė, dėstytoja ir inovatorė, studentų įkvėpėja – 2021 metais gavusi Lietuvos mokslo premiją, gautus pinigus ji skyrė studentų stipendijoms ir toliau tęsia šią iniciatyvą. Prof. J. Bernatonienei „Lietuvos garbės“ statulėlę ir dovaną įteikė verslininkas Tadas Burgaila.

Rasa Masiokaitė
Išorinės komunikacijos specialistė

Šiuo renginio esmė – jog žmonių orumas ir savigarba, jų sąžinė ir kitos vertybės prieš 35 metus Kovo 11-ąją tapo esmine instrukcija, kokį ateities lietuvių turime ugdyti. O šiemet Kovo 11-osios metu įkvėpiančios šių dienų „Lietuvos garbės“ herojų istorijos liudijo, kad prieš 35 metus padiktuotas garbės kodas užtikrintai veikia ir šiandien.

Renginyje dalyvavo daug iškilų mūsų šalies žmonių, tarp jų – ir valstybės vadovas Gitanas Nausėda, kuris negailėjo šiltų žodžių pasižymėjusiems tautiečiams.

Su kokiomis mintimis ir jausmais priėmėte apdovanojimą „Lietuvos garbės“? – paklausėme profesorės J. Bernatoniene.

Apdovanojimą priėmiau su dideliu dėkingumu ir pagarba tiems, kurie kasdien savo darbais kuria pokytį. Man tai nėra tik asmeninis įvertinimas – tai pripažinimas visai farmacijos mokslo bendruomenei, siekiančiai inovatyvių sprendimų žmonių sveikatai gerinti.

Ypač džiaugiuosi, kad buvo pastebėtas mokslas – sritis, kuri dažnai lieka už kasdinių diskusijų ribų, nors būtent jis turi didelę įtaką visuomenės gerovei. „Lietuvos garbės“ įvertinimas priklauso ne tik man, bet ir visai Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bendruomenei – kolegoms, su kuriais kartu kuriame inovacijas, studentams, kurių smalsumas ir idėjos veda mokslą į priekį.

Tai pripažinimas visų, kurie tiki, kad mokslas turi būti ne tik kuriamas laboratorijose, bet ir praktiškai taikomas tam, kad keistų žmonių gyvenimus. Apdovanojimą priimu kaip įpareigojimą – toliau telkti mokslą, verslą ir visuomenę bendram tikslui, skatinti jaunąją kartą siekti daugiau ir užtikrinti, kad farmacijos mokslas Lietuvoje išliktų stiprus, matomas ir reikšmingas.

Įspūdžiai iš renginio tebegyvi – kas įsiminė labiausiai?
Iškilmės vyko Kovo 11-ąją, ir

tai suteikė joms ypatingą prasmę. Laisvė nėra vien istorinė data – ją kasdien kuria žmonės savo darbais, rūpesčiu ir atsakomybe už kitą. Šiame vakare buvo jaučiama tikra bendrystė – tarp apdovanojimų, svečių ir visų susirinkusiųjų, kurie dalijosi pagarba, dėkingumu ir įkvėpimu. Žmonių istorijos, skambėjusios scenoje, buvo ne tik jautrios, bet ir stiprios – jos priminė, kad dideli pokyčiai dažnai prasideda nuo paprastų, nuoširdžių darbų. Būti tokios šventės dalimi buvo ne tik garbė, bet ir įkvėpantis priminimas, kad kiekvienas savo darbu galime prisidėti prie stipresnės ir vertybėmis grįstos visuomenės kūrimo.

Kurios Jūsų mokslinio kelio akimirkos Jums brangiausios, vertingiausios?

Brangiausi momentai – ne vien publikacijos ar apdovanojimai, o žmonės, su kuriais teko dirbti. Kiekvienas sėkmingas projektas – komandinio darbo rezultatas. Daugiausia prasmės ir matau bendruomenėje, kurioje dalijamės idėjomis, kartu ieškome sprendimų ir iš mažų žingsnių kuriame didelius pokyčius.

Vertingiausias akimirkos – tai studentų augimas. Kai matai, kaip jauni žmonės, dar tik pradėdantys pažinti su mokslu, atranda savo kelią, kai jų idėjos tampa realiais projektais, kai jie pradeda nebijoti klausyti ir kurti. Jų entuziazmas ir smalsumas dažnai tampa varomąja jėga ne tik jiems patiems, bet ir visai akademinėi bendruomenei.

Svarbios ir akimirkos, kai moksliniai atradimai peržengia laboratorijų ribas ir tampa realia nauda žmonėms. Farmacijos mokslas yra apie praktiką – apie produktus, inovacijas, kurios keičia gydymo galimybes, apie bendradarbiavimą su verslu, medikais, kad teorinės žinios taptų apčiuopiamais sprendimais. Vertingiausi dalykai mano kelyje – tai žmonės, idėjos ir galimybės prisidėti prie pokyčių, kurie kuria ne tik mokslinę pažangą, bet ir realią naudą visuomenei.

Gal galite palyginti savo ir dabartinių Jūsų studentų studij...

Apdovanojimą priimu kaip įpareigojimą – toliau telkti mokslą, verslą ir visuomenę bendram tikslui.

jas, mokslo tyrimų sąlygas? Kokia Jums atrodo jaunoji būsimųjų specialistų karta?

Mokslas ir studijos per pastaruosius dešimtmečius smarkiai pasikeitė – tiek technologine prasme, tiek galimybių požiūriu. Kai pati studijavau, informacijos prieinamumas buvo visai kitoks – reikėjo ieškoti knygų bibliotekose, analizuoti straipsnius popieriniuose žurnaluose, laboratorinės sąlygos buvo kuklesnės nei šiandien. Tyrimus dažnai ribojo tiek technologinės galimybės, tiek finansiniai ištekliai.

Šiandien studentai turi daugiau priemonių mokytis, eksperimentuoti ir kurti – nuo pažangių tyrimų metodų iki skaitmeninių duomenų bazių, kurios leidžia akimirksniu pasiekti naujausių pasaulinį mokslą.

Dabartinė studentų karta – drąsesnė, technologiškai stipresnė, bet kartu ir labiau skubanti. Jie nori greitų rezultatų, o mokslas dažnai reikalauja kantrybės, nuoseklumo ir atkaklumo. Vis dėlto džiaugiuosi, kad jie nebijo ieškoti tarptautinių galimybių, dalyvauti projektuose, stažuotėse ir bendradarbiauti su skirtingų sričių specialistais.

Mokslinės inovacijos keičia ne tik vaistų kūrimą, bet ir pačias studijas. Siekiame, kad studentai jau mokymosi metu įgytų praktinių įgūdžių. Šiandienos studentai yra smalsūs, kūrybingi ir ambicingi, jų potencialas neabejotinai didelis. Manau, kad svarbiausia – sudaryti

„Fotodiena“ nuotr.

jiems sąlygas eksperimentuoti, kelti klausimus ir atrasti savo kryptį.

Kokia farmacijos mokslo ateitis, kas iš naujausių technologijų, atradimų jau žengia per slenkstį ir pas mus Lietuvoje?

Farmacijos mokslas pasaulyje juda vis didesnio individualizavimo, preciziškos medicinos ir inovatyvių vaistų formų, padedančių geriau kontroliuoti ligas ir gerinti pacientų gyvenimo kokybę, link. Personalizuotos vaistų formos, trimačių (3D) spausdintų tablečių technologijos, nanomedicina ir biologiniai vaistai – tai kryptys, kurios jau dabar keičia farmacijos pasaulį ir po truputį skinasi kelią Lietuvoje.

Mūsų šalyje vis labiau įsitvirtina pažangios vaistų gamybos technologijos, tokios kaip liposominės, mikro- ir nanodalelių pagrindu sukurtos vaistinės formos, padedančios tiksliau nukreipti veikliąsias medžiagas į reikiamus organus ar audinius. Taip pat matome augantį susidomėjimą 3D spausdinimu farmacijoje, kuris ateityje leis gaminti pacientui individualiai pritaikytas tabletes su keliomis veikliosiomis medžiagomis.

Tai gali būti didžiulis proveržis gydant lėtines ligas, nes pacientui reikės vartoti ne kelis skirtingus vaistus, o vieną, pritaikytą jo organizmo poreikiams.

Visuomenė šias inovacijas pajus etapais. Biologiniai vaistai ir pažangios vaistų pristatymo sistemos jau dabar taikomos onkologijoje ir gydant autoimunines ligas, tačiau

platesnis jų pritaikymas vyks per artimiausią dešimtmetį.

3D spausdintos tabletės, kurios šiuo metu dar daugiausia vystomos tyrimų laboratorijose, klinikoje praktikoje gali atsirasti per kelerius metus ar dešimtmetį, atsižvelgiant į reguliacinius procesus.

Lietuvoje farmacijos mokslas turi stiprią akademinę bazę, todėl svarbu skatinti glaudesnį bendradarbiavimą tarp mokslininkų, verslo ir sveikatos priežiūros specialistų.

Su kokia mokslo naujove šiuo metu dirbate, kokį iššūkį sprendžiate?

Šiuo metu daugiausia dėmesio su komanda skiriame 3D spausdinimo technologijų taikymui individualizuotų vaistų gamyboje. Siekiame sukurti daugiakomponentes tabletes, kurios vienu metu galėtų išskirti kelias veikliąsias medžiagas, pritaikytas konkrečiam pacientui. Žmogui neberekėtų vartoti kelių skirtingų vaistų – užtektų vienos, tiksliai jo poreikiams pritaiktos tabletės.

Didžiausias iššūkis – ne tik išgauti tinkamą sudėtį ir veiklių medžiagų išsiskyrimo profilį, bet ir užtikrinti, kad tokios tabletės galėtų būti gaminamos ne tik laboratorijoje, bet ir realiomis sąlygomis. Tikslas – padaryti šią technologiją prieinamą vaistinėms ar net ligoninėms, kuriose pacientams būtų galima greitai pagaminti individualiai pritaikytus vaistus. Tai būtų reikšmingas pokytis farmacijos praktikoje.

„Neurologijos pavasaris“ atnešė šilumą į Kauną, o ekspertai – nervų ir raumenų ligų srities naujienų

1» Šią temą antroje dalyje pratęsė Neurologijos klinikos gydytoja neurologė Indrė Banaitytė-Baleišienė, aptarusi šiuo metu taikomus miastenijos gydymo būdus ir artimiausios ateities perspektyvas. Kauno klinikose praėjusiais metais pradėtas taikyti gydymas efgartigimodu, tačiau kol kas vaistas skiriamas tik išimties tvarka. Apie chirurgų galimybes prisidėti gydant miasteniją ir naujais čiobrialaukės operacijų būdus kalbėjo krūtinės chirurgas Dainius Pilipavičius, apžvelgęs pastarųjų dešimtmečių patirtį Kauno klinikoje ir vaizdžiai parodęs, kaip pasikeitė chirurginė technika, šiuo metu teikiant prioritetą minimaliai invaziniams būdams ir rengiantis pradėti taikyti robotinę chirurgiją.

Neurofiziologinių tyrimų galimybes ir iššūkius sergant neurorau- meninėmis ligomis pristatė Neurologijos klinikos gydytoja dr. Miglė Ališauskienė, pabrėždama, kad labai svarbu prieš elektroneuromiografijos tyrimą tinkamai suformuluoti klausimą, kad gydytojas neurofiziologas galėtų deramai pasirinkti tyrimo metodą ir interpretuoti jo rezultatus. Pratęsiant diagnostinių tyrimų temą, apie MRT tyrimo galimybes diagnozuojant nervų ir raumenų ligas papasakojo Radiologijos klinikos gydytojas radiologas Titas Petruša. Pasak jo, raumenų MRT tyrimas gali suteikti naudingos informacijos apie pažeistas raumenų grupes ir tokiu būdu padėti tikslinant diagnozę, nustatant ligos progresavimą ar parenkant vietą raumens biopsijai. Patologinės anatomijos klinikos gydytoja patologė Neringa Valtienė pristatė šiuo metu taikomus rau-

■ Prof. Kęstutis Petrikonis.

Organizatorių nuotr.

menų biopsijos tyrimo būdus, papildančius klinikinius duomenis ir padedančius tiksliau diagnozuoti raumenų ligas.

Didžiulis proveržis pastaruoju metu vyksta ir genetikoje, tad gydytojams klinicistams svarbu laiku nukreipti reikiamus pacientus genetiko konsultacijai. Apie genetikos srities iššūkius ir genetinių tyrimų naujienas kalbėjo LSMU MA Genetikos ir molekulinės medicinos klinikos doktorantas Marius Šukys. Nors atrodo, kad jau galime nuskaityti vis daugiau genetinės informacijos, gydytojas priminė, kad dar didelė dalis žmogaus genų ir jų funkcijų lieka nežinoma. Tačiau naudojant naujos kartos sekoskaitą ir taikant tam tikras genų paneles vis dažniau pavyksta diagnozuoti įvairias nervų ir raumenų ligas.

Baigdamas pirmąją sesiją prof. Kęstutis Petrikonis konferencijos dalyviams priminė Fridricho ataksijos kliniką, eigą ir diagnostikos sun-

kumus, atkreipdamas dėmesį, kad jau galimas šios ligos gydymas, tad praktikoje reikėtų peržiūrėti tipiškus simptomus turinčių pacientų diagnozes. Nors Lietuvoje tokių pacientų turėtų būti ne vienas, iki šiol nėra pavykę nustatyti Fridricho ataksijos, bet tikimasi, kad artimiausiu metu genetinės diagnostikos galimybės pagerės.

Apie vaikystėje prasidedančias dažniausias vaikų nervų ir raumenų ligas kalbėjo vaikų neurologė Milda Dambrauskienė, akcentavusi, kad atsirandant naujoms gydymo galimybėms itin svarbu kuo anksčiau diagnozuoti ligą, kuri potencialiai gali būti gydoma, kad vaiko gydymo rezultatai būtų patys geriausi. Po poros savaičių sueina dveji metai, kai Kauno klinikose pirmą kartą Baltijos šalyse buvo atlikta genų terapijos infuzija spinaline raumenų atrofija sergančiai mergaitei. O šiame Europoje tikimasi sulaukti Diušeno raumenų distrofi-

jai skirto genų terapijos preparato registracijos.

Šoninės amiotrofinės sklerozės gydymo naujienas apžvelgė Neurologijos klinikos gydytojas Justinas Drūteika, pabrėžęs, kad tik nedidelei daliai šonine amiotrofinė skleroze sergančių pacientų galima pasiūlyti ligos eigą modifikuojantį vaistą: šiuo metu Kauno klinikose gydymas tofersenu taikomas vienam pacientui. J. Drūteikos teigimu, kol nėra specifinio šoninės amiotrofinės sklerozės gydymo, itin svarbu užtikrinti tinkamą paciento mitybą, atkreipti dėmesį į žarnyno sveikatą ir jos įtaką progresuojančios ligos eigai. Apie kitą gyvybiškai svarbią funkciją – kvėpavimą ir jo nepakankamumą – pasakojo pulmonologė dr. Guoda Vaitukaitienė. Ji taip pat konferencijos dalyvius supažindino, kaip dabar Kauno klinikoje organizuojama pulmonologinė pagalba sergantiems nervų ir raumenų ligomis, pasidalijo pacientų istorijomis ir praktikoje kylančiais iššūkiais.

Reikšmingą vaidmenį Nervų ir raumenų ligų centro komandoje atliekanti kineziterapeutė dr. Edita Jazepčikienė paragino išnaudoti kineziterapijos galimybes, pasakinti pacientus nusistatyti konkrečius tikslus ir pradėti reguliariai judėti. Apie reabilitacijos galimybes sergant polineuropatijomis kalbėjo prof. dr. Kęstutis Petrikonis, pristatęs ir tarptautinės komandos kuriamas reabilitacijos gaires. Apibendrinamas konferenciją, prof. dr. K. Petrikonis džiaugėsi augančiu susidomėjimu nervų ir raumenų ligomis – sritimi, kurioje pastaruoju metu vyksta daug pokyčių, organizuojama įvairių renginių.

E. Grušauskienė visus pakvietė aktyviai dalyvauti tradicinėje Baltijos šalių neuromiologijos mokykloje, kuri šiemet rugpjūčio 22–24 dienomis vyks Latvijoje, Jūrmaloje. Dar po metų, 2026-aisiais, Neuromiologijos mokykla bus organizuojama Kaune.

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarinių fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Karolina RAČKAUSKIENĖ

RĖMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Raminta NAGELYTĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ,
Akademinės leidybos skyriaus vadovė,
tel. 8 37 327243, vt. 5131
Jelena BABACHINA, maketuotoja

NATO karių parama Kauno klinikų Vaikų ligų klinikai

NATO daugianacionalinės kovinės grupės Lietuvoje kariai Kauno klinikų Vaikų ligų klinikai įteikė svarbią dovaną – medicininės ir programinės įrangos rinkinį, skirtą ilgalaikiam širdies veiklos bei kraujospūdžio stebėjimui bei analizei. Šios pažangios technologijos leis dar tiksliau sekti mažųjų pacientų sveikatos būklę ir užtikrinti jiems reikalingą priežiūrą.

Atvykę kariai taip pat atidarė „Meškučių ligoninę“, kurioje kartu su vaikais „gydė“ dovanoms atvežtus pliušinius žaislus. Šis prasmingas laikas dovanojo mažiesiems ne tik džiaugsmą, bet ir drąsą – juk net mažiausi pacientai tampa stipresni, kai šalia yra rūpestingos rankos.

Tai ne pirmas NATO daugianacionalinės kovinės grupės Lie-

tuvoje karių vizitas Kauno klinikų Vaikų ligų klinikoje. Praėjusią vasarą jie taip pat įteikė paramą ir organizavo „Meškučių ligoninę“,

o prieš pat šventes kartu su vaikais skyriuose puošė eglutes, nešdami šventinę nuotaiką į ligoninės palatas.

Šis bendradarbiavimas – tikras palaikymo ženklas, primenantis, kad net ir sunkiausiais momentais nesame vieni, turime

stiprų užnugarį, kuris rūpinasi ne tik mūsų saugumu, bet ir mažiausiųjų gerove.

Kauno klinikų inf.

LSMU vizitas Kanterburio iniversitete Naujojoje Zelandijoje

Vasario 24–kovo 5 d. trys LSMU atstovės – Slaugos klinikos profesorė Olga Riklikienė, Slaugos klinikos doktorantė ir slaugytoja Evelina Alūzaitė ir TRSC Akademinio judumo skyriaus vedėja Žaneta Dičkutė – viešėjo Naujosios Zelandijos Kanterburio universitete (angl. *University of Canterbury*), įsikūrusiame pietinės N. Zelandijos salos sostinėje Kraistčerče (angl. *Christchurch*). Vizitas buvo organizuojamas siekiant įgyvendinti Erasmus+ projekto įsipareigojimus pagal tarpinstitucinę Erasmus+ sutartį tarp LSMU ir Kanterburio universiteto (toliau – KU).

■ Asmenukė su UC slaugos kolegėmis.

Vizito metu vyko susitikimai ir teminės diskusijos su slaugos ir sveikatos priežiūros studijų programų dėstytojais bei Sveikatos mokslų fakulteto dekane dr. Cathy Andrew. LSMU Slaugos klinikos prof. Olga Riklikienė skaitė paskaitas ir pristatė savo mokslinius darbus dvasinės slaugos tema. Ši mokslinė sritis yra gvildinama KU maorių kilmės doktoranto ir lektoriaus Aarono Hapuku, kuris savo mokslinio darbo tema pasirinko tirti dvasingumo supratimą maorių kultūroje ir jo reikšmę auginant vaiką su negalia.

LSMU Slaugos klinikos doktorantė Evelina Alūzaitė pristatė savo disertacijos temą „Skaitmeninis pa-

cientų, sergančių lėtinėmis ligomis, konsultavimas“ bei atliekamą sisteminę literatūros apžvalgą. KU kolegės pasidalijo naudingomis įžvalgomis ir Naujosios Zelandijos patirtimi konsultuojant pacientus nuotoliniu būdu. TRSC Akademinio judumo skyriaus vedėja Žaneta Dičkutė KU darbuotojams ir doktorantams pristatė LSMU akademines, mokslines ir klinikinės veiklos sąsajas, Universiteto tarptautiškumo plėtros rodiklius, tarptautinių mainų programų galimybes ir potencialą tarp LSMU ir KU dėstytojų, darbuotojų ir studentų. Klausytojus ypač sudomino pristatyme pateikti kultūrinių ir geografinių reiškinį Lietuvoje ir N. Zelandijoje sugretinimai, kurie parodė,

■ Prie universiteto pavadinimo.

kad, nepaisant didžiulio atstumo tarp šalių, žmonės sieja panašios vertybės, kultūrinis paveldas ir meilė gamtai.

Svarbi pristatymo dalis buvo Erasmus+ projekto tarp LSMU ir KU judumų administravimo ir finansavimo gairės, buvo aptartos konkrečios priemonės ir tikslinės akademines sritis finansuojamiems vizitams įgyvendinti su fakulteto atstovais ir Tarptautinės plėtros skyriaus direktoriumi Grahamu Wise bei tarptautinių ryšių darbuotojomis Monique Van Veen ir Anna Foster, atsakingomis už studentų judumo projektus.

» 5

■ Su Sveikatos mokslų fakulteto atstovais.

LSMU vizitas Kanterburio iniversitete Naujojoje Zelandijoje

4» KU studentų judumas labiau sukoncentruotas į trumpalaikius mainus su Australijos ir Azijos regiono partneriais, taip pat su anglakalbėmis šalimis Europoje (Airija, Didžioji Britanija), todėl galimybės išplėsti tarptautiškumo geografiją vykdant mainus su Lietuva matoma kaip unikali galimybė suteikti studentams ir darbuotojams naujų akademių ir tarpkultūrinių kompetencijų, globalaus pasaulio pažinimo.

KU studentų miestelis suteikia pačias geriausias galimybes studentams mokytis: daug erdvių individualiam ir grupiniam darbui, bendravimui, poilsiui. Centrinės bibliotekos fojė yra skirta pirmojo kurso studentų patarėjams (angl. *Advisors*), į kuriuos studentai kreipiasi įvairiausiais studijų organizavimo, finansiniais, praktiniais klausimais. Įspūdjį paliko studentų atstovybei skirtas atskiras pastatas, miestelyje veikia apie dešimt įvairiausių šalių virtuves siūlančių maitinimo vietų, itin gražiai sutvarkyta aplinka su fontanais, pievelėmis. Bibliotekoje galima rasti stovą riedlentėms, studentų atstovybės leidžiamą laikraštį su renginių tvarkaraščiu, leidinius ir informacinius ekranus apie vykstančius sporto, kultūros, muzikos renginius, studentų klubus, pagalbą centrus.

Ypač didelį įspūdį paliko viešąją klinikinę bazę, t. y. sveikatos priežiūros ir slaugos įstaigose. Nurse Maude ligoninė Kraistčerče pavadinta žymiosios Naujosios Zelandijos apylinkės slaugytojos Sibylla Emily Maude (1862–1935) garbei. Ši moteris teikė daug dėmesio vargingai gyvenantiems ir savimi negalintiems pasirūpinti žmonėms, vėliau įkūrė apylinkės ligoninę. Dabartinė Nurse Maud ligoninė teikia namų ir bendruomenės slaugos, stacionarinės slaugos ir paliatyviosios priežiūros bei hospiso paslaugas ne tik pacientams, bet ir šeimos nariams bei artimiesiems. Turėjome galimybę praktiškai susipažinti su integruotos priežiūros veiklos modeliu, kai paliatyviosios priežiūros komanda dirba kartu su apylinkės slaugytojais, šeimos gydytojais ir kitais sveikatos sistemos profesionalais. Ligoninė yra puikiai įrengta,

pacientui draugiška aplinka pasižymi pacientų amžių ir kartos ypatumus atitinkančiu interjero dizainu, pagalbinių transportavimo, maitinimo priemonių gausa, įrengta maža kirpykla, yra leidžiama lankytis gyvūnams. Netrukus bus baigta statyti nauja moderni ir maorių tradicijas atitinkanti 15 lovų paliatyviosios pagalbos ligoninė (<https://www.nursemaude.org.nz/nurse-maude-breaks-ground-on-the-new-hospice-for-canterbury>).

Įdomus buvo vizitas į Slaugos simuliacijų centrą, kuriame organizuojamas praktinių įgūdžių vertinimo egzaminas tarptautinėms slaugytojoms, siekiančiomis dirbti N. Zelandijoje. Šalis susiduria su visuomenės senėjimo ir slaugos specialistų trūkumo problema, todėl priversta pritraukti žmogiškuosius išteklius iš kitų šalių, daugiausia iš Azijos regiono (Indijos, Malaizijos, Japonijos). OSCE principu organizuojamo egzaminu metu tikrinami profesiniai, kultūriniai, kalbos ir bendravimo įgūdžiai, per dieną egzaminą laiko iki 20 slaugytojų. Egzaminų įrašai yra siunčiami vertintojams Sveikatos ministerijoje, taikomi aukšti vertinimo kriterijai, todėl išlaikiusiųjų skaičius būna žemas, dažnam tenka bandyti sėkmę ne vieną kartą.

Akaroa miestelyje lankėmės Akaroa sveikatos centre, kuris teikia integruotas sveikatos priežiūros paslaugas nuo pirminės ir ambulatorinės priežiūros iki skubios pagalbos, pooperacinio gydymo ir reabilitacijos priemonių. Centro veikla apima taip pat paliatyviąją slaugą, pogimdyminę priežiūrą, vykdomos profilaktinės fizinės ir psichinės sveikatos programos maždaug 1570 gyventojų bendruomenėi. Tokio integruoto sveikatos priežiūros centro būtinybė kilo dėl geografinės izoliacijos (apie 1,5 val. kelio iki salos sostinės Kraistčerčo) ir kalnų kelių struktūros, kurie tampa sunkiai pravažiuojami dėl slydžio ir potvynių esant nepalankioms oro sąlygoms. Tai gerokai sumažino transportavimo išlaidas, neigiamą poveikį aplinkai ir pagerino išteklių valdymą, o taip pat padidino paslaugų prieinamumą, gyventojų pasitenkinimą personalizuotomis sveikatos priežiūros paslaugomis.

■ Su tarptautinių ryšių atstovais.

■ Akaroa sveikatos centre.

■ Nurse Maude ligoninėje.

Vizito metu susipažinome su prof. Kate Reid, kuri yra paliatyviosios slaugos ir onkologinės slaugos praktikė ir tyrėja. Nors vienas iš profesorės mokslinių interesų yra asistuojamoji pagalba mirštančiajam (angl. *Assisted dying*), vis tik jos veikla skirta skatinti sveikatos priežiūros

specialistų ir bendruomenės sąveikos plėtrą, kad visų amžiaus tarpsnių visuomenės nariai galėtų oriai gyventi ir gauti gailestingą priežiūrą iki gyvenimo pabaigos. Labai tikimės, kad profesorė turės galimybę jau kitais metais atvykti į LSMU ir pasidalyti savo patirtimi su slaugos

studentais, doktorantais ir darbuotojais Slaugos klinikoje.

Dėkojame KU kolegoms už puikiai parengtą vizito programą, nuoširdų bendravimą, pasikeitimą patirtimi ir idėjomis tvirtesniai ir platesniai bendradarbiavimui tarp universitetų.

Medicinos
fakultetas

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Tarptautinė mokslinė–praktinė konferencija

INFEKTOLOGIJA 2025

2025 M. BIRŽELIO 6 D.
KLAIPĖDA

www.lid.lt

Maloniai kviečiame visus prisijungti prie tarptautinės mokslinės-praktinės konferencijos **INFEKTOLOGIJA 2025**, kuri vyks **2025 m. birželio 6 d.** viešbučio „Aurora“ konferencijų centre, adresu Nemuno g. 51, Klaipėda. Konferencijos metu vyks **4-oji Baltijos šalių jaunujų infektologų konferencija (4th Baltic Young Infectologists Conference (BYIC))** kaip atskira sesija.

Konferencija skirta infekcinių ligų gydytojams, epidemiologams ir visų kitų specialybių gydytojams, medicinos biologams, visuomenės sveikatos specialistams bei slaugytojams.

Konferencijos organizatoriai: Lietuvos infektologų draugija, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Infekcinių ligų klinika, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Klinikinės medicinos instituto Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika.

Išankstinė registracija baigiasi gegužės 1 d.

Daugiau informacijos ir registracija <https://www.lid.lt/renginys/infektologija-2025-klaipeda-2025-06-06/>

LSMU atstovės vizitas Konketikuto universitete

Laboratorinės medicinos klinikos lektorė dr. Ieva Janulaitytė vasario 14–19 dienomis lankėsi Konektikuto valstijoje, JAV, Lietuvos Respublikos garbės konsulės Konektikuto valstijoje ir ilgametės LSMU partnerės prof. dr. Dalios Giedrimienės kvietimu.

■ Pirma eilė: Lietuvos Respublikos garbės konsulė prof. dr. Dalia Giedrimienė, Seimo narė Jurgita Šukevičienė, Lietuvos Respublikos ambasadorė JAV Audra Plepytė, JAV lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkė Edita Buzėnienė, antra eilė: dr. Ieva Janulaitytė, Enciklopedijos Lietuvai ir Pasauliui autorius ir redaktorius Edvinas Giedrimas.

Dienotvarkėje numatytas Vasario 16 d. minėjimas prasidėjo Hartforde esančioje katalikų Šventos Trejybės bažnyčioje, kuri buvo pradėta statyti pirmos bangos išvykusių lietuvių bendruomenės 1912 m. Bažnytinės giesmės ir Lietuvos valstybės himnas skambėjo atliekamas Konektikuto apygardos pirmininko Pauliaus Nenorto ir susirinkusių Lietuvos ir Amerikos lietuvių. Konektikuto valstijos kapitolijuje pirmąkart iškelta plevėsavo Lietuvos Respublikos vėliava. Prie kapitolijaus Lietuvos Respublikos garbės konsulė prof. dr. Dalia Giedrimienė, Lietuvos Respublikos ambasadorė JAV Audra Plepytė, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas JAV Dovydas Špokauskas, JAV lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkė Edita Buzėnienė tarė sveikinimo žodžius Vasario 16-osios proga. Po to sekė ekskursija kapitolijuje, apžiūrint posėdžių sales, statulas ir sužinant daugiau apie pastato istoriją bei architektūrą. Vėliau Šv. Juozapo universiteto Crystal salėje vyko oficiali šventė, kurios metu dalyvaujant gausiam būriui Lietuvos valstybės atstovų ir svečių prof. dr. Dalia Giedrimienė buvo inauguruota į Lietuvos Respublikos garbės konsules. Skambėjo JAV ir Lietuvos valstybės himnai bei Dovo Lietuvininko (trimitas), Rimo Polikaičio (akordeonas), Editos Orlynytės (smuikas) bei operos solistės Jūratės Švedaitės atliekami muzikiniai kūriniai, tokie kaip „Lietuva brangi“, „Žemėj Lietuvos“, „Mūsų dienos kaip šventė“, „Laisvė“ ir kt. Susirinkusieji sveikino prof. dr. Dalią Giedrimienę su naujomis pareigomis, šia proga įteiktas ir LSMU rektorius prof. Rimanto Benečio sveikinimas. Po oficialios dalies sekė priėmimas konsulate, bendravi-

mas su lietuviais, gyvenančiais JAV ir puoselėjančiais kalbą, tradicijas ir papročius bei susirinkusiais svečiais iš Estijos, Rumunijos, Ukrainos.

Vasario 18-ąją vyko 3 susitikimai Konektikuto universiteto (UCONN) mokslinėse laboratorijose, Simuliacijos centre bei susitikimas dėl vasaros projektinių studentų mainų tarp LSMU atstovės ir už medicinos studentus atsakinga Melissa R. Held-Tobin ir už studentų mokslinius tyrimus atsakin-

gu doc. dr. Stefenu Brocke. Su prof. dr. Justino D. Radolfo vadovaujamos laboratorijos doc. dr. Melissa J. Caimano aptartas ir sudėliotas bendradarbiavimo galimybių ir veiksmų planas, aptarti ir jungtiniai daugiadisciplininiai projektai Laimo ligos ir sifilio tyrimų vystymui bei numatytas bendradarbiavimas tarp Laboratorinės medicinos klinikos tyrėjų ir doc. dr. Melissa J. Caimano. Taip pat bendradarbiavimo pradžia užtikrinti planuojama apsiesti galimomis mokslinėmis temomis trumpų vizitų medicinos, medicinos biologijos studentų vasaros darbams.

Simuliacijos centre klinikių simuliacijų koordinatorius Jimas Behme parodė patalpą, skirtas studentų mokymams, kuriuose galimi skirtingų situacijų scenarijai: skubios pagalbos, gimdymo skyriaus, operacinės, suaugusių ir naujagimių gavinimo bei pacientų priežiūros kambariai. Simuliacijų centre pateikiami įvairūs scenarijai, kurie apima ne tik audinių siuvimą, įvairius tyrimus, bet ir laparoskopines operacijas. Simuliacijų centre studentams mokytis naudojami manekėnai yra labai tikslūs, geba kvėpuoti, prakaituoti, kraujuoti, imituoti traukulius, vyzdžiai reaguoti į šviesą, tokiu būdu sukuriant kuo tikroviškesnę patirtį. Manekėnai pritaikyti įvairioms procedūroms atlikti, įskaitant krikotrotomiją, pneumotorakso dekompresiją adata, krūtinės drenažo vamzdelių bei šlapimo kateterių įvedimas, įprastų ir sudėtingų gimdymų scenarijų bei cezario pjūvio treniruokliai. Taip pat su Melissa R. Held-Tobin ir doc. dr. Stefenu Brocke aptartos dėstytojų mainų ir kviestinių lektorių bei profesinių kvalifikacijų kėlimo galimybės bei galimas tarpininkavimas. [Informacija publikuota 2025-02-25 LSMU Erasmus+ Facebook paskyroje.](#)

■ Mokslinė laboratorija Konektikuto universitete.

■ Lietuvos Respublikos ambasadorė JAV Audra Plepytė, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas JAV Dovydas Špokauskas ir Lietuvos Respublikos garbės konsulė prof. dr. Dalia Giedrimienė.

■ Dr. Ievos Janulaitytės sveikinimo žodis prof. dr. Dalios Giedrimienės (dešinėje) inauguracijos į Lietuvos Respublikos garbės konsules proga.

■ Šaldytuve laikomos gyvos erkės, infekuotos *Borrelia burgdorferi*, skirtos Laimo ligos sukėlėjo tyrimams.

| Pristatytas HBSC tyrimo rezultatų leidinys

Kovo 5 d. LSMU Emanuelio Levino centre vyko pagrindinių 2022 m. paauglių gyvenimo ir sveikatos stebėsenos (angl. *Health Behaviour in School-aged Children*, santr. HBSC) tyrimo rezultatų leidinio pristatymas. Jo metu renginio svečiai galėjo iš arčiau susipažinti ne tik su HBSC tyrimo vykdymo užkulisiais ir iššūkiais, bet ir su tyrimo komanda.

Vladas Golambiauskas

Renginio metu tyrimo rezultatų leidinio pristatymą moderavo LRT radijo ir įvairių tinklalaidžių vedėjas Ignas Klėjus, kuris kalbino HBSC vyriausiąjį tyrėją prof. dr. Kastytę Šmigelską ir HBSC komandą – dr. Tomą Vaičiūną, dr. Justę Lukoševičiūtę-Barauskiene, dokt. Laurą Šalčiūnaitę-Nikonovę, dokt. Moniką Žemaitaitę, Godą Levinskaitę, Jūratę Koreivaitę ir Vladą Golambiauską. Į renginį susirinkę LSMU bendruomenės nariai, nevyriausybinių organizacijų, Pasaulio sveikatos organizacijos atstovai galėjo išgirsti tyrimo vykdymo užkulsius – bendravimo su mokyklomis subtilybes, didelės savanorių komandos subūrimą, tyrimo tvarkaraščių derinimą, sprendimus, užtikrinančius tyrimo duomenų anonimiškumą, kitas svarbias, leidinio skaitytojams nematomas tyrimo detales.

Pakalbėjus apie tyrimo vykdymą, diskusija pasisuko į pačius rezultatus, jų indikacijas ir galimas išėitis. Daug dėmesio buvo skiriama opiausioms mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo ir sveikatos problemoms – nepakankamam fiziniui aktyvumui, išaugusiai rizikingai mergaičių elgsenai, prastai psichologinei gerovei ir kt. Kastytis Šmigelskas su komanda ne tik atskleidė šių problemų pasireiškimo mastą, bet ir diskutavo apie galimą tokių rodiklių kilmę ir išėitis.

Žodį apie tyrimą tarė ir garbingas renginio svečias – prof. dr. Apolinaras Zaborskis, kurio iniciatyva prieš 33 metus tyrimas ir buvo atvestas į Lietuvą. Profesorius dalyvavo prisiminimais apie tyrimo vykdymą Lietuvoje pradžią ir džiaugėsi šiandien dirbančia gausia komanda.

Renginio pabaigoje svečiai buvo pakviesti pasivaišinti karštais gėrimais ir užkandžiais bei pabendrauti ir pasidalyti idėjomis.

| Būsimiems gydytojams – mokymai prozektoriuje

Kovo 12 d. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Anatomijos instituto prozektoriuje vyko praktiniai mokymai, skirti LSMU Studentų mokslinės draugijos (SMD) Odos ir venerinių ligų būrelio nariams.

Mokymų lektorė – gydytoja dermatovenerologė rezidentė Orinta Klimaitė. 2023 m. ji atliko dermatochirurginę stažuotę Vokietijoje, kur įgijo vertingų praktinių įgūdžių odos darinių šalinimo srityje. Be to, gydytoja yra aktyvi mokslinės bendruomenės narė, priklausanti Europos dermatologijos ir venerologijos akademijai (EADV) bei Europos mikrografinės chirurgijos draugijai (ESMS).

20 būsimų gydytojų tobulino savo įgū-

džius atliekant prakalo biopsijas, įvairias siuavimo technikas bei susipažino su skirtingų veido darinių ekscizijos ypatumais.

Prozektoriumas suteikia galimybę būsimiems medikams praktiškai pritaikyti teorines žinias, pasiruošti realioms situacijoms ir ugdyti pasitikėjimą savo gebėjimais.

„Reikia nepamiršti, kad čia yra puikios sąlygos ne tik mokytis anatomijos, bet ir praktikuoti dermatochirurginius metodus.

Esame dėkingi prozektorių kolektyvui už priėmimą“, – dalijasi būrelio pirmininkė Livija Bakšienė.

LSMU SMD Odos ir venerinių ligų būrelis, įkurtas 1999 m., nuolat organizuoja įvairias visuomenines akcijas ir mokymus, siekdamas skatinti studentų domėjimąsi dermatovenerologija. Būrelio mokslinė vadovė – prof. Skaidra Valiukevičienė.

SMD fotoinf.

20 būsimų gydytojų tobulino savo įgūdžius atliekant prakalo biopsijas, įvairias siuavimo technikas bei susipažino su skirtingų veido darinių ekscizijos ypatumais.

Būsimos dailės terapeutės dalyvavo jungtinėje magistrantų konferencijoje VDA

VDA Kauno fakulteto Humanitarinių mokslų katedra ir LSMU Slaugos fakulteto administruojama jungtinė Dailės terapijos programa 2025 m. kovo 6–7 d. surengė magistrantų mokslinę konferenciją „*MANO IDEA PARTUM*“*.

Stanislovas Mostauskis

Konferencija vyko Kauno senamiestyje, Dailės akademijos rūmuose. Dalytis kūrybiniais sumanymais, kitomis idėjomis buvo kviešti smalsūs ir motyvuoti magistro studijų studentai, studijuojantys meno ir dailės terapijos dalykus, taip pat baigiamųjų darbų vadovai, neretai su jauniaisiais kolegais sudarantys efektyvų kūrybinį tandemą. Skaitytus pranešimus vienijo ne bendra tema, bet individualus įsipareigojimas pasirinktai tyrimų kryptčiai, todėl jaunieji pranešėjai kviešti pristatyti esmines savo tyrimų idėjas, atliepusias pasirinktą baigiamųjų magistro darbų problematiką.

Pranešimų temos atspindėjo: a) abstraktus pobūdžio idėjas ar bendrus sociokultūrinius procesus, nukreipusius pranešėjų dėmesį į konkretų tyrimų lauką; b) pasirinktų mokslinių šaltinių analizę, leidusią išgryninti baigiamojo darbo kryptį ir prielaidas; c) meninių projektų interpretacijas, atskleidusias pasirinktų idėjų ir meninių realizacijų jungtis; d) idėjines individualaus kūrybinio projekto gaires, numatančias būsimo meninio proceso rezultatus; e) taikomojo pobūdžio empirinių, eksperimentinių ir kitų tyrimų rezultatus. Konferencijos organizacinis komitetas: prof. dr. Stanislovas Mostauskis (VDA), dr. Jolita Rapolienė (LSMU), doc. dr. Vaida Almonaitytė-Navickienė (VDA), dr. Kristina Budrytė-Genevičė (VDU), doc. dr. Odeta Žukauskienė (VDA).

Konferencijos idėja grįsta prielaida, kad kūrybingumas yra neatsiejama bet kokio žmogiško aktyvumo dalis, gebanti inspiruoti ir jungti skirtingų kompetencijų atstovus, megzti naudingas tarpdalykines idėjų sąsajas. Priminsime, nors jungtinė Dailės terapijos programa daugiau nei dešimtmetį vienija menų ir slaugos fakultetų atstovus, bet bendra tų aukštųjų mokyklų magistrantų konferencija sureng-

ta pirmą kartą. Taip pat pirmą kartą renginyje dalyvavo VDA Kauno fakulteto ir LSMU Slaugos fakulteto bendruomenės nariai, atskirų studijų programų komitetų atstovai.

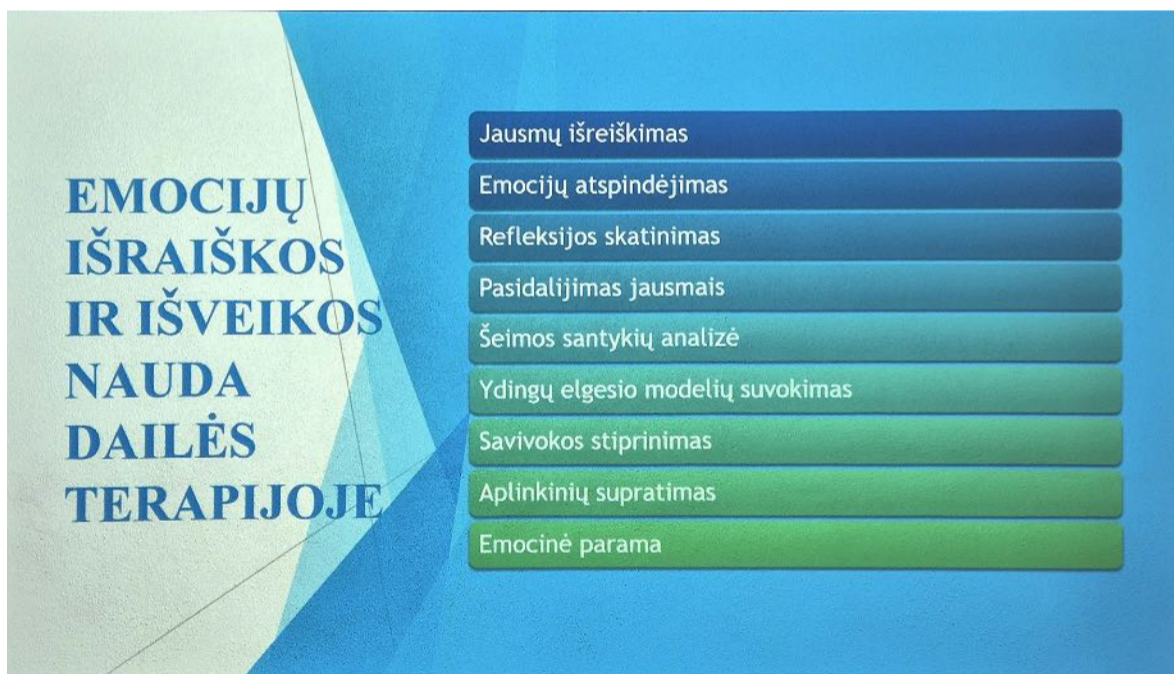
Konferencijoje buvo pasiūlytas neįprastas formatas, leidęs pranešimus pristatyti magistrantams atskirai arba kartu su vadovais, tikint, kad kūrybinio tandemo pranešimas gali būti įdomesnis nei tradicinis. Su studentais pranešimus skaitė tiek teorinės, tiek kūrybinės baigiamo darbo dalies vadovai. Smagu, kad šią eksperimentinės praktikos galimybę išbandė ne viena abiejų aukštųjų mokyklų dėstytoja, atskira padėka Jovitai Varkulevičienei, per kelias konferencijos dienas skaičiusiai su studentais net tris pranešimus.

Dailės terapijos studijų programos magistrantė D. Gumbrevičiūtė pranešime pristatė empirinį tyrimą, kuriame dalyvavo Lietuvoje gyvenančios karo pabėgėlės, ukrainietės moterys, išanalizavo netekties ir vilties motyvus tų moterų piešiniuose. Ką reiškia būti didesnės rizikos zonoje, pranešime klausė magistrantė E. Sudžiūtė, atskleidusi, kaip jaučiasi moterys, kurios sužino turinčios genetinį polinkį sirgti krūtis ar kiaušidžių onkologinėmis ligomis. Ne mažiau skaudų klausimą uždavė I. Jarienė, aptarusi emocijas, kokias išgyvena tėvai, kai jų vaikas patiria savižudybės krizę. Tėvų ir neįgalių vaikų santykius, jų liekamuosius emocinius reiškinius nagrinėjo V. Vaičiulė ir U. Gardauskaitė, pristatė minėtų reiškinų įveikos perspektyvas dailės terapijos priemonėmis. V. Zubavičienė kalbėjo apie stresą patiriančius pedagogus ir jų patirties atskleidimą piešiniuose. Savitus dailės terapijos metodikos aspektus aptarė R. Paškevičienė, pristatiusi gamtos elementų įveiklinimo galimybes terapinio procese.

Malonu pastebėti, kad Dailės terapijos studijų magistrantai, skaitę pranešimus menų akademijos aplinkoje, leido sau eksperimentuoti su vizualiniu turinio pateikimu, ieškoti laisvesnių ir įtaigesnių informacijos atskleidimo formų.

MAMŲ, AUGINANČIŲ NEGALIAS TURINČIUS VAIKUS, PATIRTYS DAILĖS SESIJŲ METU

- Jausmų išreiškimas
- Emocijų atspindėjimas
- Refleksijos skatinimas
- Pasidalijimas jausmais
- Šeimos santykių analizė
- Ydingų elgesio modelių suvokimas
- Savivokos stiprinimas
- Aplinkinių supratimas
- Emocinė parama

„Išlaisvink žmogų, ir jis pradės kurti“
(Antuanas de Sent – Egziuperi)

**Idea partum (lot.) – kūrybinė idėja.*

Gerbiamieji skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausiame savaitraštyje „Avevita“, reikėtų atsiųsti avevita@lsmuni.lt iki penktadienio 17 val. jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val.). Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

KOVO 14-OJI – PASAULINĖ MIEGO DIENA

Pažangūs miego tyrimai: kodėl svarbu rūpintis savo miegu

Netinkami miego įpročiai yra viena dažniausių problemų, su kuria susiduria mūsų visuomenė. Pasaulio miego asociacija miegą įvardija kaip vieną svarbiausių bendros fizinės ir smegenų sveikatos komponentų ir ragina jį laikyti svarbiu sveikatos prioritetu. „Vaikai nuo pat mažens darželiuose yra mokomi, kaip tinkamai valytis dantis, sveikai maitintis, reguliariai sportuoti. Lygiai taip pat jie turėtų būti mokomi miego higienos įpročių: kada eiti miegoti, kada keltis, kiek valandų reikia išmiegoti. Prieš miegą žiūrėjimas į ekranus taip pat trikdo miegą – sunkiau užmiegame, daugiau prabundama, trumpiau miegame“, – sako dr. Evelina Pajėdienė, Kauno klinikų Neurologijos klinikos gydytoja neurologė.

Miego laboratorijoje, kurioje atliekami specialūs diagnostiniai miego tyrimai. Nakties metu daromas polisomnografijos (visos nakties miego) tyrimas, dienos metu – sudėtinis miego latencijos testas, kurio metu registruojamas paciento polinkis užmigti dienos metu. Po šių tyrimų atliekamas dar vienas – smegenų skysčio tyrimas, kuris padeda nustatyti tikslią ligos diagnozę. Toks tyrimas Lietuvoje atliekamas tik Kauno klinikose. „Narkolepsija sergantiems žmonėms trūksta budrumą palaikančios medžiagos, kuri vadinama hipokretinu. Smegenų skystyje nustatę šios medžiagos trūkumą, galime tiksliai diagnozuoti šią ligą“, – teigia gydytoja neurologė.

Nediagnozuota ir negydoma narkolepsija kenkia akademiniam ir darbiniam pasiekimams, liga apriboja žmones nuo sporto ir aktyvaus laisvalaikio. „Šią ligą, kaip ir daugelį kitų, galima kontroliuoti medikamentais ir gyvenenos pokyčiais. Apie kasdienį gyvenimą sergant šia liga reikia kalbėtis su pacientų artimaisiais, mokytojais, darbdaviais. Turi būti sudarytos sąlygos žmogui normaliai funkcionuoti, turėti pomėgius, dirbti normuotą darbo krūvį“, – įsitikinusi dr. E. Pajėdienė.

Kauno klinikų Neurologijos klinikos Miego laboratorijoje per metus konsultuojama apie 1000 pacientų iš visos Lietuvos, kuriems vidutiniškai atliekama apie 200 polisomnografijos tyrimų. Dažniausiai jie kreipiasi dėl nemigos, kvėpavimo ar judesių sutrikimų miego metu, taip pat atvyksta pacientai, sergantys retomis centrinės kilmės mieguistumo ligomis.

Kiekvienais metais penktadienį prieš pavasario lygiadienį daugelyje Europos šalių minima Pasaulinė miego diena, šiemet tai – kovo 14-oji.

Kauno klinikų inf.

ja turėtų būti apie 5000, tačiau šiuo metu diagnozuota ir gydoma vos 30 suaugusiųjų ir apie 10 vaikų. Gydytoja neurologė aiškina, kad narkolepsija pasižymi sunkiai kontroliuojamomis miego atakomis, ji yra būdinga jauno ir darbingo amžiaus žmonėms. „Jai būdingas ne tik didelis mieguistumas, kai žmogus gali užmigti darbo, paskaitų metu, bet ir katapleksija – staigūs raumenų silpnumo priepuoliai. Žmogus, besijuokdamas, supykęs ar labai susijaudinęs, patiria nevaldomą raumenų silpnumą, jo kūnas gali suglebti, sulinkti kojas per kelius, žmogus gali nukristi. Šie simptomai yra labai pavojingi, nes žmogus gali susižeisti“, – aiškina gydytoja.

Remiantis kitų šalių patirtimis, nustatyti narkolepsijos diagnozę vidutiniškai trunka apie dešimt metų. „Šios retos ligos simptomai dažnai suklaidina gydytojus, nes būna painiojami su kitų ligų simptomais, tokiais kaip apalpinimas, epilepsijos priepuoliai, kiti dienos mieguistumą lemiantys sutrikimai“, – sako dr. E. Pajėdienė.

Įtariant narkolepsiją ar kitas mieguistumą sukeliančias ligas, Kauno klinikose pacientai tiriami

Vaikystėje suformuoti blogi miego įpročiai gali turėti įtakos ir ateityje. Anot gydytojos neurologės, nuolatinis miego trūkumas gali didinti tam tikrų neurologinių, somatinių ir psichikos ligų išsivystymo

riziką. Lietuviams dažniausiai kamuoja nemiga, knarkimas, kvėpavimo sutrikimai miego metu, lunatikavimas ir retesnė neurologinė mieguistumo liga – narkolepsija.

Visuomenėje narkolepsija vis

dar sunkiai atpažįstama liga, ji dažnai yra „nurašoma“ paauglystei būdingiems fiziologiniams pokyčiams, adaptacijos ar kitoms psichologinėms problemoms. Skaičiuojama, kad Lietuvoje sergančių narkolepsii-

2025

Vasario

10

–

Kovo

31

Kibernetinio saugumo mokymai
LSMU darbuotojams

Mieli kolegos, informuojame, kad vasario 10 d. kiekvienam LSMU darbuotojui buvo išsiųsti informacijos saugos higienos kursai, kuriuos privaloma išklausyti. Šie mokymai yra skirti užtikrinti, kad visi darbuotojai geriau suprastų pagrindinius kibernetinio saugumo principus ir būtų pasirengę apsaugoti ne tik asmeninius, bet ir organizacijos duomenis. Numatomos mokymų temos:

- duomenų apsaugos pagrindai;
- kibernetinio saugumo grėsmės ir kaip jų išvengti;
- saugos elgsenos elektroninėje erdvėje praktika;
- asmeninių ir organizacinių duomenų apsaugos priemonės;
- incidentų atpažinimas ir reagavimas.

Mokymų trukmė bus pritaikyta kiekvieno darbuotojo užimtumui, siekiant sumažinti įtaką darbo eigai. Mokymai vyks nuotoliniu būdu per interaktyvią platformą. Prisijungimo nuoroda ir išsami informacija bus atsiųsta į Jūsų darbinį el. paštą.

Mokymai yra privalomi visiems LSMU darbuotojams, nesvargu, kokios pareigos ar darbo sritis. Baigusiems mokymus darbuotojams bus išduoti sertifikatai, patvirtinantys, kad darbuotojas yra susipažinęs su kibernetinio saugumo higienos principais.

Mokymus rekomenduojama baigti **iki 2025 m. kovo 31 d.** Kiekvienas darbuotojas galės planuoti laiką individualiai pagal darbo grafiką.

Dėkojame už jūsų atsakingumą ir tai, kad prisidedate prie LSMU informacinės sistemos saugos stiprinimo. Kilus klausimų, prašome kreiptis į Informacinės sistemos saugos pareigūną el. paštu danielius.grigaravicius@smu.lt arba telefonu +370 612 47244

Mokymų nuoroda: <https://www.nksc.lt/mokymai/>

Mokymai rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“, kuris numato privalomus mokymus institucijų darbuotojams.

„Ką tu žvingi, žirgeli...“ traukė „Kupolė“ Vilkijoje

Jau daugiau nei dešimtmetį folkloro ansamblis „Kupolė“ Kovo 11-ąją, mūsų valstybės Nepriklausomybės atkūrimo dieną, švenčia Vilkijoje, A. ir J. Juškų etnografiniame muziejuje.

Šiomet mes parengėme šventinę programą „Ką tu žvingi, žirgeli...“. Skambėjo dainos, skirtos lietuvių širdžiai brangiausiam gyvūnui – žirgui. Juk kas nuo jaunų dienų lydi bernelį? Ogi žirgas. Su juo bernelis joja pas mergelę arba į ka-

rą. Arklys geriausias artojo draugas ir pagalbininkas.

Kadangi šiomet mūsų nepriklausomybei 35-eri, daugiausia dainų buvo skirta žirgui ir berneliui.

Kadangi šie metai yra paskelbti Liaudiškų dainų metais, dainavo

ne tik ansambliečiai, bet ir publika koncerto pabaigoje traukė kartu „Balnokit, broliai, žirgus“, „Ulonai“ ir kitas dainas.

Džiaugiamės galėdami visus pasveikinti su labai gražiu mūsų valstybės trisdešimt penkmečiu ir palinkėti visiems klestėti bei kurti klestinčią ir stiprią valstybę, taip pat nepamiršti ir mūsų šaknų, tradicijų ir kultūros.

Kviečiame visus, kuriems patinka folkloras: dainos, šokiai ir kostiumas. Labai laukiame muzikantų. Pasiteirauti galima Jadvygos tel. +370 617 33264.

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS 5 METŲ KADENCIJAI:

■ **Inovacijų ir projektų skyriaus** (toliau – Skyrius) **vadovo pareigoms** 1,0 et., penkerių metų kadencijai (darbo užmokestis nuo 3110,00 Eur per mėnesį už 1,0 et. (darbo užmokestis viso, įskaitant visas dedamąsias DU dalis) neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: turėti ekonomikos arba kitos socialinių mokslų studijų srities aukštąjį universitetinį išsilavinimą, magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą išsilavinimą (papildomas medicinos srities išsilavinimas – privalumas); turėti ne mažesnę nei 3-ėjų metų darbo patirtį inovacijų ir / arba projektų srityje (darbo patirtis viešajame sektoriuje laikoma privalumu) bei ne mažesnę nei 1-ų metų vadovaujamo darbo patirtį. Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus: prašymą dalyvauti konkurse (laisva forma); asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją; išsilavinimą patvirtinančią dokumentą ar jo kopiją; gyvenimo aprašymą; dokumentus, patvirtinančius pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams (darbo patirtį, papildomą kompetenciją, veiklos licenciją ir kt.); užpildytą pretendento anketą; viešųjų ir privačių interesų deklaraciją (deklaracija turi būti pateikiama PINREG sistemoje); kitus asmens, norinčio dalyvauti konkurse, nuomone svarbius ir reikšmingus dokumentus, LSMU Kauno ligoninės Personalo skyriui asmeniškai, atvykę adresu: Josvainių g. 2, Kaunas (Personalo skyriuje 162 kabinetas) arba siųsti el. paštu migle.stukiene@kaunoligonine.lt iki 2025 m. balandžio 2 d.

Išsami informacija ir kiti reikalavimai pretendentiui patalpinta LSMU Kauno ligoninės svetainėje <https://kaunoligonine.lt/karjera/>

■ **Vidaus ligų** (Hipodromo g. 13, Kaunas) **skyriaus** (toliau – Skyrius) **vyresniojo slaugytojo-administratoriaus** 1,0 et., penkerių metų kadencijai (darbo užmokestis nuo 2 900,00 Eur per mėnesį už 1,0 et. (darbo užmokestis viso, įskaitant visas dedamąsias DU dalis) neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: turėti slaugos krypties bakalauro kvalifikacinį laipsnį, įgytą baigus aukštojo mokslo slaugos studijų programą, arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją bei galiojančią licenciją verstis slaugos praktika, ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį slaugos srityje. Vyresnysis slaugytojas-administratorius dirba pagal slaugytojo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje MN 28:2019 „Bendrosios praktikos slaugytojas“. Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus: prašymą dalyvauti konkurse (laisva forma); asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją; išsilavinimą patvirtinančią dokumentą ar jo kopiją; gyvenimo aprašymą; dokumentus, patvirtinančius pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams (darbo patirtį, papildomą kompetenciją, veiklos licenciją ir kt.); užpildytą pretendento anketą; viešųjų ir privačių interesų deklaraciją (deklaracija turi būti pateikiama PINREG sistemoje); kitus asmens, norinčio dalyvauti konkurse, nuomone svarbius ir reikšmingus dokumentus, LSMU Kauno ligoninės Personalo skyriui asmeniškai, atvykę adresu: Josvainių g. 2, Kaunas (Personalo skyriuje 162 kabinetas) arba siųsti el. paštu migle.stukiene@kaunoligonine.lt iki 2025 m. balandžio 2 d.

Išsami informacija ir kiti reikalavimai pretendentiui patalpinta LSMU Kauno ligoninės svetainėje <https://kaunoligonine.lt/karjera/>

Skaužią netekties valandą, mirus Tėčiui, nuoširdžiai užjaučiame Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Akių ligų klinikos gydytoją oftalmologę profesorę Jūratę Jankauskienę ir jos artimuosius.

Kauno klinikų Akių ligų klinikos kolektyvas

Skausmo ir liūdesio valandą mirus mylimai Mamai nuoširdžiai užjaučiame LSMU Biochemijos katedros vyr. laborantę Gražiną Kavoliūniene.

LSMU Biochemijos katedros darbuotojai

DISERTACIJOS GYNIMAS

Balandžio 25 d. 11 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Visuomenės sveikatos fakulteto 106 auditorijoje (Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas), viešame Visuomenės sveikatos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Eglės Čiupkevičienės** daktaro disertacija „**Gyventojų užsikrėtimo *Helicobacter pylori* bakterija ir hepatito C virusu paplitimas, rizikos veiksniai ir hepatito C eliminavimo galimybes Lietuvoje**“ (medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004).

Mokslinė vadovė – prof. dr. Janina Petkevičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004).

Konsultantas – prof. habil. dr. Limas Kupčinskas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Visuomenės sveikatos mokslo krypties taryba:

Pirmininkė – prof. dr. Lina Jaruševičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004).

Nariai:

prof. dr. Ida Liseckienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004);

prof. dr. Kęstutis Adamonis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

prof. dr. Rimantas Stukas (Vilniaus universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004);

dr. Rimante Ronto (Macquarie universitetas (Australija), medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://ismu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Mokslų centras

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Masažuotojo** 1,0 et. (1 × 1,0 et.) Kauno klinikų filialo Kulautuvos reabilitacijos ligoninėje bendrajame personale Fizinės medicinos, reabilitacijos ir kineziterapijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 1697,85 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgytas išsilavinimas ir galiojanti atitinkama licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2025-03-31. Išsami informacija teikiama tel. 0 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 1,0 et. (1 × 1,0 et.) Kulautuvos reabilitacijos ligoninėje bendrajame personale Reabilitacijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 1697,85 Eur už 1,0 et. darbo krūvį).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2025-03-31. Išsami informacija teikiama tel. 0 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

Generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame LSMU Akušerijos ir ginekologijos klinikos prof. E. Machtejevienei, dr. D. Simanavičiūtei, akušerėms I. Diridienei, B. Petrošienei, visam klinikos personalui ir medicinos darbuotojų komandai, 2025 m. kovo 14 d. dirbusiai operacinėje, pasitinkant mūsų dukrelę Luknę. Jūsų profesionalumas, sklandus pasiruošimas, susitelkimas ir greitas reagavimas į besikeičiančias aplinkybes padėjo saugiai ateiti į pasaulį dar vienai gyvybei. Esame be galo dėkingi už Jūsų atsidavimą ir rūpestį.

Su pagarba ir nuoširdžiausia padėka **A. ir J. Bartuškai**